

Opgave 1 Voetbal

Per Mertesacker is een succesvolle Duitse voetballer die speelde bij grote clubs en wereldkampioen werd met het Duitse nationale elftal. Na 15 jaar beëindigt hij zijn droomcarrière als topvoetballer. Dan pas durft Mertesacker toe te geven welke enorme druk hij voelde telkens als hij moest presteren:

tekst 1

Vier à vijf seconden voor het fluitsignaal wordt hij iedere keer overvallen door acute misselijkheid. Hij weet dat hij nu weer alles moet geven, negentig minuten lang. De spanning, zegt hij, is dan bijna ondraaglijk. “Mijn maag draait zich om alsof ik moet overgeven.”

Hij heeft het zelf veel te lang weggedrukt: dat deze gigantische voetbalbusiness niet alleen van het lichaam heel veel vergt. “Op zeker moment besef je wel dat het allemaal behoorlijk zwaar is, lichamenlijk en mentaal. Dat het helemaal niet meer om het plezier gaat, maar dat je moet presteren.”

bron: Der Spiegel, 2018

In de filosofie zijn uiteenlopende opvattingen te vinden over hoe om te gaan met onze lichamenlijke behoeftes of passies.

De stoïcijnen en Jeremy Bentham hebben verschillende opvattingen over de verhouding tussen rede en lichaam.

- 3p 1 Leg uit dat Bentham en de stoïcijnen verschillen van opvatting over de verhouding tussen rede en lichaam.

Beargumenteer vervolgens met een afweging tussen de opvattingen van Bentham en de stoïcijnen hoe Mertesacker zich beter tot zijn lichaam zou kunnen verhouden.

Mertesacker probeert gedurende zijn carrière de juiste keuzes te maken om zich te verhouden tot de lichamenlijke druk.

Sommige filosofen beweren dat de mens door een gebrekkig natuurlijk instinct anders omgaat met zijn lichaam dan veel dieren.

- 2p 2 Leg uit dat volgens deze bewering:
- bij mensen een gebrekkig instinct samenhangt met vrijheid, en
  - menselijke behoeftes een culturele dimensie hebben.

Hoe iemand goede keuzes kan maken, is te begrijpen vanuit de deugdethiek. Aristoteles gaat daarbij uit van een bepaalde opvatting van de deugd of voortreffelijkheid.

- 1p 3 Leg met een voorbeeld uit dat de deugd geen vermogen of emotie is, maar een houding.
- 1p 4 Leg met het begrip ‘volkomen deugd’ uit dat Aristoteles’ deugdethiek elitair genoemd kan worden.

Een jaar voordat het WK voetbal in Mertesackers eigen land Duitsland gehouden zal worden loopt hij een ernstige hielblessure op.

tekst 2

De blessure laten genezen was geen optie. En dus speelde hij verder, een jaar lang tot zijn bot erdoor vervormd was.
 Het betaalde zich uit, de bondscoach riep hem op. “Het idee om erbij te zijn op het WK in eigen land, dat was een soort roes.”
 “Natuurlijk was ik ook teleurgesteld toen we uitgeschakeld werden, maar ik was vooral opgelucht. Ik dacht alleen maar: Het is voorbij. Eindelijk is het voorbij.”

bron: Der Spiegel, 2018

- 1p 5 Geef een argument met tekst 2 dat Mertesacker in de omgang met zijn blessure volgens Aristoteles **niet** heeft gehandeld volgens de deugd.

Over de hele wereld dromen kinderen van een carrière als topvoetballer. In Afrika bijvoorbeeld, zien veel jongens zo'n carrière als enige kans om zichzelf en hun familie uit de armoede te halen. Grote Europese clubs maken daar gebruik van door talentvolle spelers al op jonge leeftijd te scouten en aan zich te binden. Enkele talenten krijgen op die manier een profcarrière, maar de meesten vallen in het selectieproces af. De Engelse topclub Manchester City ging een verbond aan met Right to Dream, de grootste voetbalacademie van West-Afrika.

tekst 3

Manchester City heeft van het scouten en opleiden van Afrikaans talent een haast industrieel proces gemaakt. De talenten en hun onverwoestbare ambitie vormen de grondstof. Voetbalschool Right to Dream is de fabriek. City is de afnemer, die mag kiezen uit de producten.
 De angst bij City voor de concurrentie is groot. City en Right to Dream moeten 'deze unieke periode van solo-dominantie' daarom aangrijpen om zoveel mogelijk 'controle over de regio' te krijgen. De academie neemt vooral kinderen aan van tien en elf jaar, maar 'de trechter' moet 'breder', luidt een intern advies. Voortaan wil de academie ook kinderen van acht aan zich binden.

naar: NRC, 2018

- 2p 6 Leg met het voorbeeld van Manchester City uit dat in de neoklassieke opvatting hebzucht en egoïsme een belangrijke rol.
- 6 Leg met het voorbeeld van Manchester City uit dat in de neoklassieke opvatting hebzucht en egoïsme:
- aanjagers zijn van economische ontwikkeling, en
  - invulling geven aan een bepaalde sociale orde.

- Voor- en tegenstanders van de praktijk in tekst 3 verschillen van mening over of jonge talenten hier een kans krijgen of juist uitgebuit worden. De neoklassieke opvatting van de vrije markt is een variant van het liberalisme. Het communitarisme bekritiseert het liberale mensbeeld.
- 3p 7 Geef vanuit het mensbeeld van het liberalisme een argument **voor** de praktijk in tekst 3.
Geef vervolgens vanuit het mensbeeld van het communitarisme een argument **tegen** de praktijk in tekst 3.
Beargumenteer tot slot met het onderscheid tussen dunne moraal en dikke moraal welke van deze twee posities volgens jou meer bijdraagt aan het goede leven van de jonge Afrikaanse talenten.

Mertesacker werd na zijn carrière als voetballer hoofd jeugdopleiding van Arsenal. Hij wil jonge talenten beschermen tegen de invloed van het grote geld. Hij zegt daarover:

tekst 4

“Is het een verloren strijd in de moderne wereld? Twintig jaar geleden werd ik niet betaald tot mijn achttiende en dat heeft me echt geholpen in mijn ontwikkeling. Een deel van mij zou willen dat het nog steeds zo was, maar dat is onmogelijk. We moeten proberen de boel een beetje normaal en realistisch te houden. Als je als jonge speler van alles krijgt, verlies je het plezier. Je verliest de waardering voor wat je kan en voor de bijzondere kans die je hebt. Ik wil niet dat deze spelers zichzelf kwijtraken. Ze opsluiten in een trainingscentrum waar hun enige focus is om te presteren op het veld? We beoordelen ze natuurlijk op hun voetbal. Maar je verliest zo wel je persoonlijkheid en dan ben je niet meer in staat op welk niveau dan ook te presteren.”

bron: The Guardian, 2018

- De jeugdopleiding van een topclub kan gezien worden als onderdeel van de prestatie maatschappij.
- 2p 8 Leg uit dat in de prestatie maatschappij de vrije markt een individualiserende ideologie is geworden.
Leg vervolgens uit met welke dimensie van het goede leven Mertesacker in tekst 4 kritiek levert op de prestatie maatschappij.